Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 25. 10. 2012, sp. zn. 21 Nd 299/2012, ECLI:CZ:NS:2012:21.ND.299.2012.1

Číslo: 13/2013

Právní věta:

Podal-li žalobce žalobu proti více žalovaným, aniž by také vůči všem sledoval ochranu svého porušeného nebo ohroženého práva, jen proto, aby tím založil místní příslušnost soudu, u něhož by věc jinak nemohla být projednána a rozhodnuta, postupuje soud při zkoumání místní příslušnosti stejně, jako kdyby byla žaloba podána jen vůči tomu ze žalovaných, který měl být takovou žalobcovou procesní obstrukcí poškozen; nejde o okolnost, která by odůvodňovala přikázání věci jinému soudu téhož stupně podle ustanovení § 12 odst. 2 o. s. ř.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 25.10.2012

Spisová značka: 21 Nd 299/2012

Číslo rozhodnutí: 13

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Přikázání věci (delegace)

Předpisy: § 12 odst. 2 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Žalobce se žalobou podanou u Obvodního soudu pro Prahu 8 jako soudu místně příslušného domáhal, aby mu žalovaní 1) a 2) zaplatili společně a nerozdílně 10 000 Kč s příslušenstvím jako odměnu za zprostředkování sídla pro žalovaného 2), dohodnutou mezi žalobcem a žalovaným 2); žalovaný 1) prohlásil, že „pohledávku za žalovaným 2) žalobci uhradí, pokud tak neučiní žalovaný 2)“.

Žalovaný 2) navrhl v podání ze dne 18. 6. 2012, aby věc byla z důvodu vhodnosti podle ustanovení § 12 odst. 2 o. s. ř. přikázána Okresnímu soudu v Kroměříži, který je ve věci místně příslušným soudem podle sídla žalovaného 2). Vhodnost přikázání věci Okresnímu soudu v Kroměříži dovozuje žalovaný 2) z toho, že podání žaloby u Obvodního soudu pro Prahu 8 bylo „ryze účelovým postupem žalobce“. Účelovost postupu žalobce spatřuje žalovaný 2) v tom, že žalobce podal žalobu „u soudu místně příslušného podle sídla žalovaného 1), které je totožné se sídlem žalobce, přičemž tento je majitelem obchodního podílu žalovaného 1) a je ve vztahu k němu společností ovládající“, a že tvrzení v žalobě, že žalovaný 1) „prohlásil žalobci, že pohledávku za žalovaným 2) uhradí, pokud tak neučiní žalovaný

2)“, nedoložil žádným důkazem. U Obvodního soudu pro Prahu 8 „jsou vedeny desítky žalob“ podaných žalobcem a ve všech těchto věcech vystupuje „na straně žalované“ též žalovaný 1) z důvodu přistoupení k závazku; poté, co řízení „dospějí do fáze nařízení jednání“, vezme žalobce ve vztahu k žalovanému 1) žalobu zpět. Žalovaný 2) má za to, že tvrzené „přistoupení k závazkům nemělo ve skutečnosti za cíl jejich splnění, nýbrž vedení řízení u soudu místně příslušného podle sídla žalovaného 1), a tedy současně i žalobce“. Tímto postupem žalobce jsou podle žalovaného 2) obcházena ustanovení čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a ustanovení § 84 a § 85 odst. 3 o. s. ř. Jako další důvod pro přikázání věci Okresnímu soudu v Kroměříži žalovaný 2) uváděl „akcesoritu právního vztahu mezi žalobcem a žalovaným 1) k právnímu vztahu mezi žalobcem a žalovaným 2)“.

Žalobce s přikázáním věci Okresnímu soudu v Kroměříži nesouhlasil; „spekulativní obsah odůvodnění návrhu“ žalovaného 2) považuje za „procesně irelevantní.“

Žalovaný 1) rovněž s přikázáním věci Okresnímu soudu v Kroměříži nesouhlasil a návrh žalovaného 2) na přikázání věci označil za „procesně irelevantní, ekonomicky nehospodárný vůči většině účastníků řízení, časově zatěžující a v rozporu s ústavní zásadou zákonného soudce“.

N e j v y š š í s o u d věc Okresnímu soudu v Kroměříži nepřikázal.

Z o d ů v o d n ě n í :

Podle ustanovení § 12 odst. 2 o. s. ř. věc může být přikázána jinému soudu téhož stupně také z důvodu vhodnosti.

Důvod vhodnosti pro přikázání věci jinému soudu téhož stupně ve smyslu ustanovení § 12 odst. 2 o. s. ř. představují takové okolnosti, které umožní hospodárnější, rychlejší nebo zejména po skutkové stránce spolehlivější a důkladnější projednání věci jiným než příslušným soudem. Současně je třeba přihlížet k tomu, že místní příslušnost soudu, který má podle zákona věc projednat, je základní zásadou a že případné přikázání věci jinému soudu představuje výjimku z této zásady, kterou je nutno – právě proto, že jde o výjimku – vykládat restriktivně.

V posuzovaném případě žalovaný 2) neuvádí v návrhu na přikázání věci Okresnímu soudu v Kroměříži žádné skutečnosti, které by umožnily hospodárnější, rychlejší, spolehlivější nebo důkladnější projednání věci jiným než příslušným soudem, jímž je Obvodní soud pro Prahu 8. Okolnost tvrzená žalovaným 2), že žalovaný 1) je obchodní společností ovládanou žalobcem a že žalobce podal žalobu (také) proti žalovanému 1) „účelově“ jen proto, aby dosáhl místní příslušnosti Obvodního soudu pro Prahu 8, v jehož obvodu má své sídlo, mezi takové skutečnosti nepatří.

Kdyby žalobce podal žalobu [kromě žalovaného 2)] též proti žalovanému 1), aniž by tím sledoval vůči tomuto účastníku řízení ochranu svého porušeného nebo ohroženého práva, jen proto, aby tím založil místní příslušnost soudu, u něhož by věc jinak nemohla být projednána a rozhodnuta, je nepochybné, že postup žalobce neodpovídá smyslu a účelu ustanovení § 11 odst. 2 o. s. ř., ale že představuje záměrnou procesní obstrukci, sledující poškození procesních práv žalovaného 2) a zvyšování jeho nákladů řízení s tím spojené.

Procesní obstrukce jsou zneužitím procesních práv (negují efektivní působení práva) a nepožívají žádnou právní ochranu. Představuje-li podání žaloby proti více žalovaným jen procesní obstrukci směřující vůči jednomu z nich, má to tedy za následek, že soud při zkoumání své místní příslušnosti postupuje stejně, jako kdyby byla žaloba podána jen vůči tomu ze žalovaných, který měl být takovou žalobcovou procesní obstrukcí poškozen. Nejde proto – jak již výše uvedeno – o takovou okolnost, která by odůvodňovala přikázání věci jinému soudu téhož stupně podle ustanovení § 12 odst. 2 o. s. ř.

Nejvyšší soud proto návrhu žalovaného 2) na přikázání věci Okresnímu soudu v Kroměříži podle ustanovení § 12 odst. 2 o. s. ř. nevyhověl.